
AMK

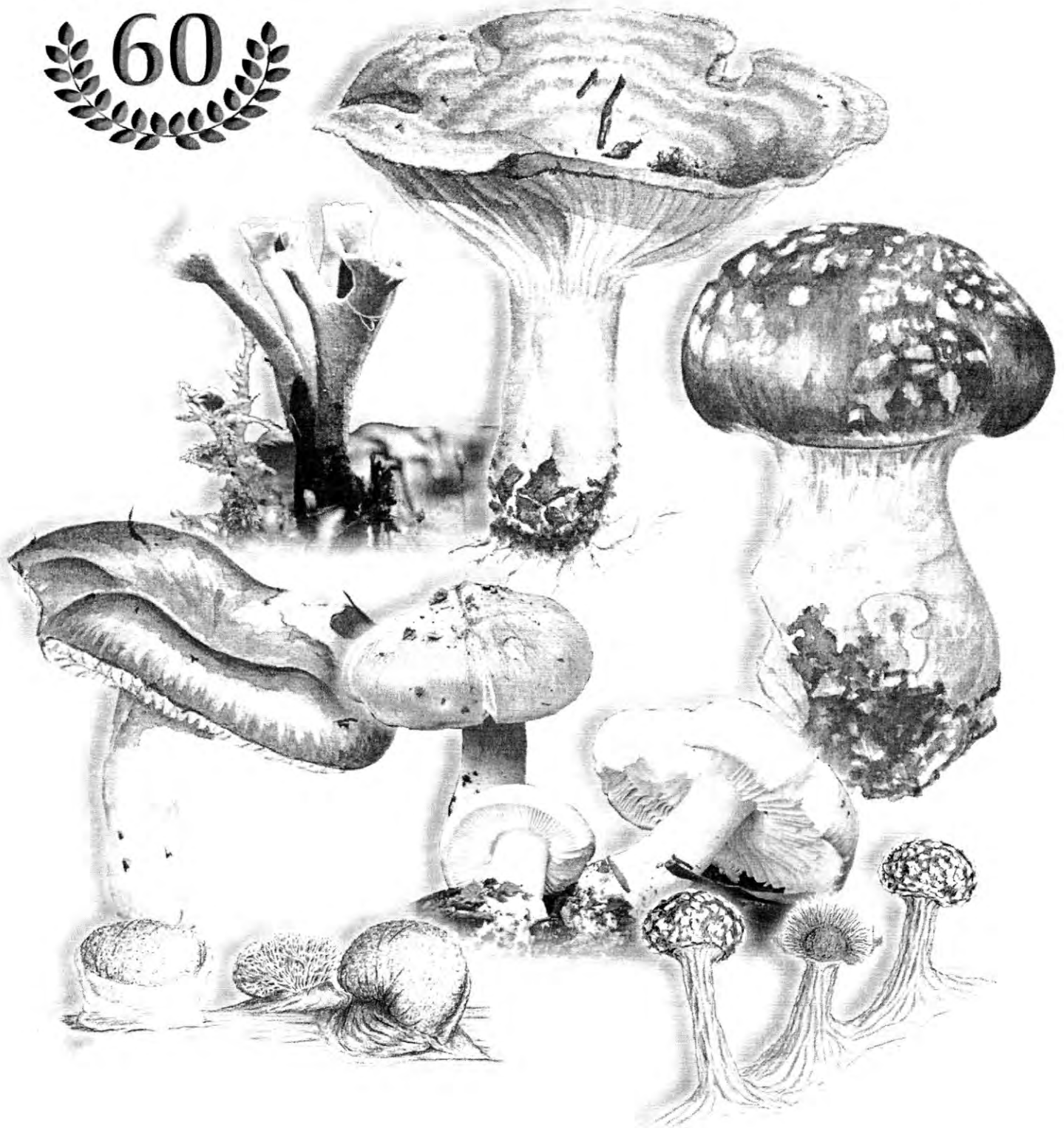
Mededelingen

Mededelingen van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring vzw
15 maart 2006

verschijnt driemaandelijks
2006.1

60

Redactie AMK Mededelingen

L. Deceuninck, A. de Haan, M. de Haan, F. Dielen, J. Gelderblom, G. Tilkin, K. Van de Put, E. Vandeven, C. Van Lommel, J. Volders, R. Walley
Eindredactie & vormgeving: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/3158769
Verzending: C. Van Lommel, Jozef Verbovenlei 34, 2100 Deurne

Richtlijnen voor auteurs van artikels in AMK Mededelingen

Alle leden van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring hebben het recht te publiceren in AMK Mededelingen. Artikels kunnen ingestuurd worden zowel in duidelijk handschrift als getikt. Teksten op diskette van 3.5" of verzonden per e-mail zijn ook van harte welkom.

Alle artikels moeten naar Harrie Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle e-mail: harrie.hendrickx@skynet.be gezonden worden, **ten laatste zes weken voor het verschijnen**

Figuren in inkt mogen maximaal 16,6 cm x 23,4 cm groot zijn, inclusief maatstrepen en nummering van de tekeningen. Grotere tekeningen zullen verkleind of versneden worden. De figuren worden best voorzien van een maatstreep om de afmetingen aan te duiden. Vermeld steeds naam en adres van de auteur.

KAMK publicaties

Oude nummers van AMK Mededelingen en Sterbeeckia kunnen verkregen worden bij Judith De Keyser, Vaartstraat 102, 2845 Niel, e-mail: judithdk@tiscali.be

Paddestoelenkartering

Secretariaat: Vandeven Emile, Opperveldlaan 14, B-1 800 Vilvoorde, tel: 02/267.74.18

Webstek: <http://www.kamk.be>

Fungifoon: 0496066108

COPYRIGHT ©

Het copyright voor tekst en illustraties van de artikelen berust bij de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring (KAMK). Auteurs behouden het recht om de eigen tekst en illustraties voor andere doeleinden te gebruiken.

Het is niet toegestaan volledige of gedeelten van artikelen of illustraties over te nemen zonder toestemming van de redactie.

Omslagfiguur: Pascale Holemans

ISSN 0771-9884

wettelijk depot: BD 36771

verantwoordelijke uitgever en eindredactie: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle

AMK Mededelingen wordt gerealiseerd met steun van het Provinciebestuur van Antwerpen

Editoriaal

André de Haan

De sombere, grijze winterdagen doen ons verlangen naar nieuw fris groen en de eerste voorjaarszwammen. Nog een maand en het is eindelijk weer zover. Tijdens onze eerste wandeling op Antwerpen-Linkeroever (zondag 23 april) kunnen wij de resten van de winterslaap uit de ogen wrijven, het "fijn" stof uit de longen blazen en **paddenstoelen zoeken!**

Veel tijd voor winterslaap was er echter niet want op 3 januari startten wij het KAMK-jaar met een druk bezochte nieuwjaarsreceptie. Bij een drankje en een hapje werden wensen, herinneringen en plannen uitgewisseld. Een ideale manier om het jaar aan te hangen.

Zoals aangekondigd gaat de 15de Vlaamse Mycologendag door op 25 maart op de UA (zie aankondiging). De voorbereiding ervan en van de eraan gekoppelde receptie ter gelegenheid van KAMK-60, eisten van verschillende mensen veel tijd en inzet, waarvoor mijn dank.

Deze receptie kan niet enkel bijgewoond worden door de deelnemers aan de Mycologendag maar uiteraard door alle leden. Ze start, na het slot van de Mycologendag, te 16u30, en gaat door in de cafetaria van de UA (zie aankondiging). Een kleine tentoonstelling zal er enkele hoogtepunten uit onze geschiedenis illustreren. Een prachtige kalender (2007) met foto's en aquarellen, samengesteld door Pascale Holemans en een KAMK-T-shirt worden er te

koop aangeboden.

Ik hoop u allen te ontmoeten op deze toch wel zeer bijzondere gelegenheid.

Dinsdag 28 maart houden wij onze statutaire Algemene vergadering, waarop wij zoals aangekondigd in vorige Mededelingen **alle leden** uitnodigen. Deze wettelijk verplichte vergadering is echter, voor onze vereniging geen formaliteit, maar jaarlijks een zeer belangrijk moment. Het is dan dat belangrijke beslissingen worden genomen, beslissingen die de toekomst van uw KAMK zullen bepalen. Het is daarom dat ik u met aandrang vraag aanwezig te zijn.

De nieuwe cursus mycologische microscopie startte eind vorig jaar met niet minder dan een dertigtal deelnemers. Goed geleid door Judith De Keyser en begeleid door verschillende oud-cursisten, doet het goed vast te stellen dat er weer een nieuwe lichter liefhebbers deze toch moeilijke materie onder de knie wil krijgen. En dat de continuïteit ook zonder "oudgedienden" verzekerd is.

Wij mogen nog maar eens hopen op een rijk paddenstoelenjaar (het zal toch ooit wel eens lukken!), zo eentje waarover wij later kunnen mijmeren "weet ge nog in 2006 ...?".

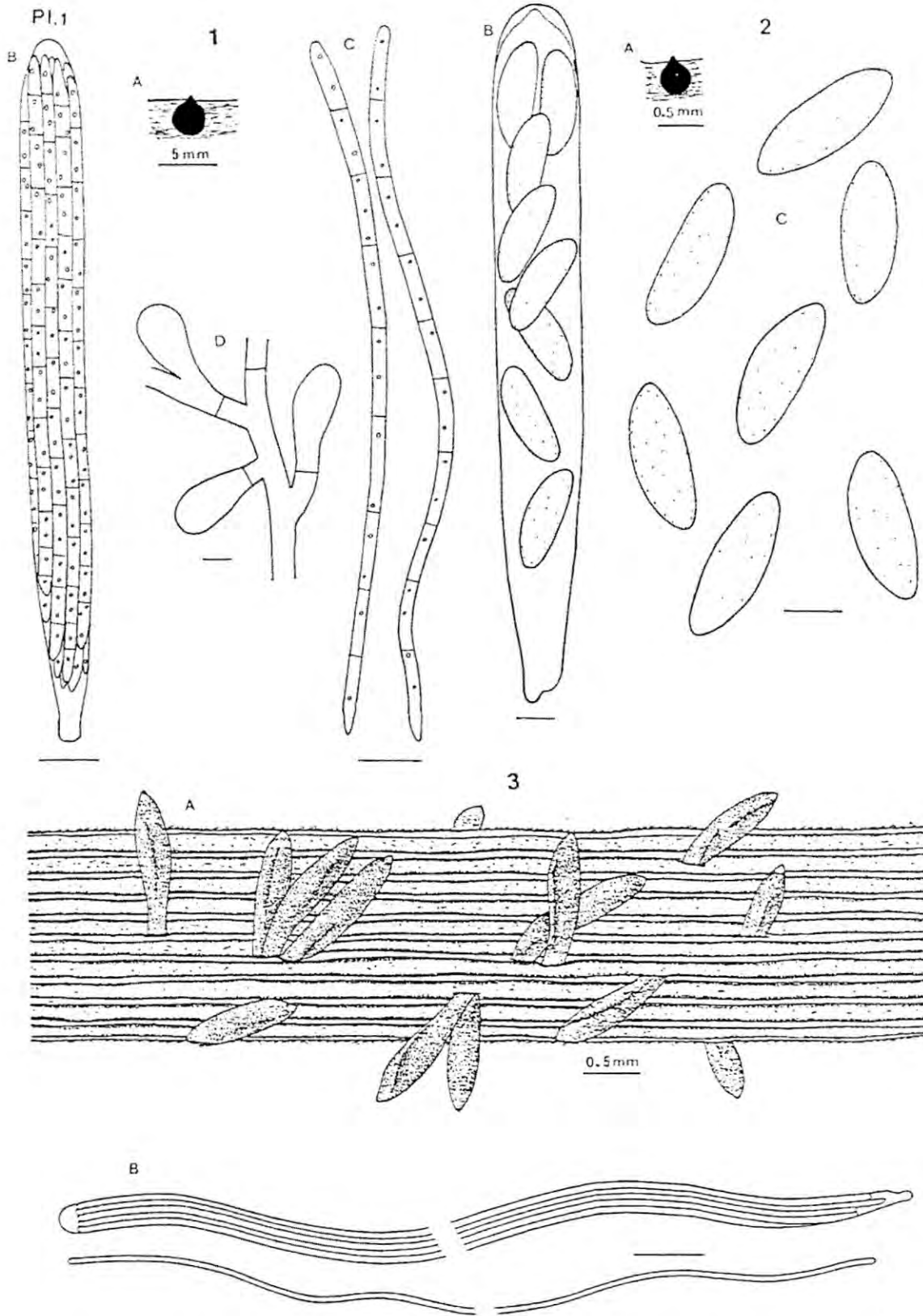
Overlijdens

Met droefheid melden wij u het overlijden van Guillaume Vandeven. Guillaume was vele jaren een regelmatig deelnemer aan onze activiteiten. Samen met zijn vrouw en zoon Mil genoot hij ervan onze wandelingen bij te wonen. Als liefhebber en fotograaf van de natuur legde hij ook de paddenstoelen vast op de gevoelige plaat. Wij zullen hem missen, maar ook herinneren als de bedachtzame, zachtmoedige man die hij was en bieden, ook langs deze weg, onze gevoelens van medeleven aan zijn vrouw, zonen en familie.

Ook bereikte ons het droeve bericht van het overlijden van Mevr. de Haan-Griep, moeder van onze voorzitter André de Haan en bomma van Myriam, op 97 jarige leeftijd.

Haar opgewekte en minzame aanwezigheid tijdens onze jaarlijkse werkweken zal bij velen van ons in herinnering blijven.

Het bestuur en alle leden bieden André, Flory en Myriam hun oprechte blijk van medeleven aan.

Hdn

Paddenstoelen op grassen (deel 1)

Hubert De Meulder

Verenigde Natieslaan 131

B- 2660 Hoboken

De Meulder H. Fungi on grasses (part I). Med. Antwerpse Mycol. Kring 2005.

Summary

A search for fungi on dead stems and leaves of grasses carried out in 1999/2001 in different localities of the Antwerp area, resulted in 62 species belonging to 33 genera. In four parts of the report 34 species are briefly described and illustrated; part 1 includes 11 species belonging to the following orders: Diaporthales: *Gaeumannomyces graminis* var. *avenae*; Dothideales: *Acrospermum gramineum*, *Botryosphaeria festucae*, *Phaeosphaeria fuckelii*, *P. graminis*, *P. lueteosa*, *P. nigrans*, *P. nodorum*, *P. ovei*, *P. pulchra*, *P. tritici*.

Five species have presumably not yet been recorded for Belgium, viz. *Gaeumannomyces graminis* var. *avenae*, *Botryosphaeria festucae*, *Phaeosphaeria ovei*, *P. pulchra* and *P. tritici*. A global list of the observed fungi is given in the last part of the article. Exsiccata of the recorded species are deposited in the Herbarium Horti Bot. Nat. Belgii (BR).

Samenvatting

Een onderzoek naar het voorkomen van paddenstoelen op stengels en bladeren van grassen, dat werd uitgevoerd in 1999/2001 in de Antwerpse regio, resulteerde in 62 soorten behorend tot 33 genera. In dit vier delen tellende artikel worden 34 soorten kort beschreven en geïllustreerd. Deel 1 bevat 11 soorten, behorende tot de volgende ordes: Diaporthales: *Gaeumannomyces graminis* var. *avenae*; Dothideales: *Acrospermum graminum*, *Botryosphaeria festucae*, *Phaeosphaeria fuckelii*, *P. graminis*, *P. lueteosa*, *P. nigrans*, *P. nodorum*, *P. ovei*, *P. pulchra*, *P. tritici*. Vijf soorten werden waarschijnlijk nog niet eerder gevonden in België: *Gaeumannomyces graminis* var. *avenae*, *Botryosphaeria festucae*, *Phaeosphaeria ovei*, *P. pulchra* en *P. tritici*. Een globale lijst van de gevonden paddenstoelen wordt aan het laatste artikel in de reeks toegevoegd. Exsiccata van de gevonden soorten werden overgemaakt aan het herbarium van de Nationale Plantentuin te Meise (BR).

Methodiek

In dit beperkt onderzoek werden 13 grassoorten onderzocht. De grassen werden, meestal en bij voorkeur, per soort in bundels verzameld en achteraf versneden in lengtes van 10-15cm. De aanwezigheid van vruchtlichamen werd nadien onderzocht onder de stereoscopische loep van 10-30x. Het microscopisch onderzoek gebeurde met een vergroting van 400-1000x in water, Melzer's reagens

en Kongorood in ammonia. Enkele soorten konden bij directe observatie met een loep van 10x in het veld herkend worden. Bij voorkeur werden vochtig liggende grassen verzameld. Droog materiaal werd voordien eerst bevochtigd zodat de vruchtlichamen (vooral de ingezonken perithecia) beter te zien waren en beter konden uitgerepareerd worden. Enkele soorten konden door eigen beperkte kennis en de vaak noodzakelijke maar onbeschikbare literatuur, niet op naam gebracht worden. Van de 62 gevonden taxa worden er 34, in vier delen van deze studie, in het kort beschreven en geïllustreerd. Roestzwammen, Meeldauwen, Brandzwammen en Myxomyceten werden niet opgenomen in de soortenlijst.

Beschrijving per soort

1. *Gaeumannomyces graminis* var. *avenae* (E.M Turner) Dennis
(Plaat 1, figuur 1).

Perithecia: circa 0,3-0,4 mm diameter, subglobuleus, verzonken in het substraat met uittredende papil, zwart, omringd door een netwerk van bruine hyphopodia, verspreid.

Asci: tot 190 x 13 μ m, slank cilindrisch, dunwandig, iets smaller naar de basis, met korte steel, 8 parallel liggende sporen; met draadvormige parafysen.

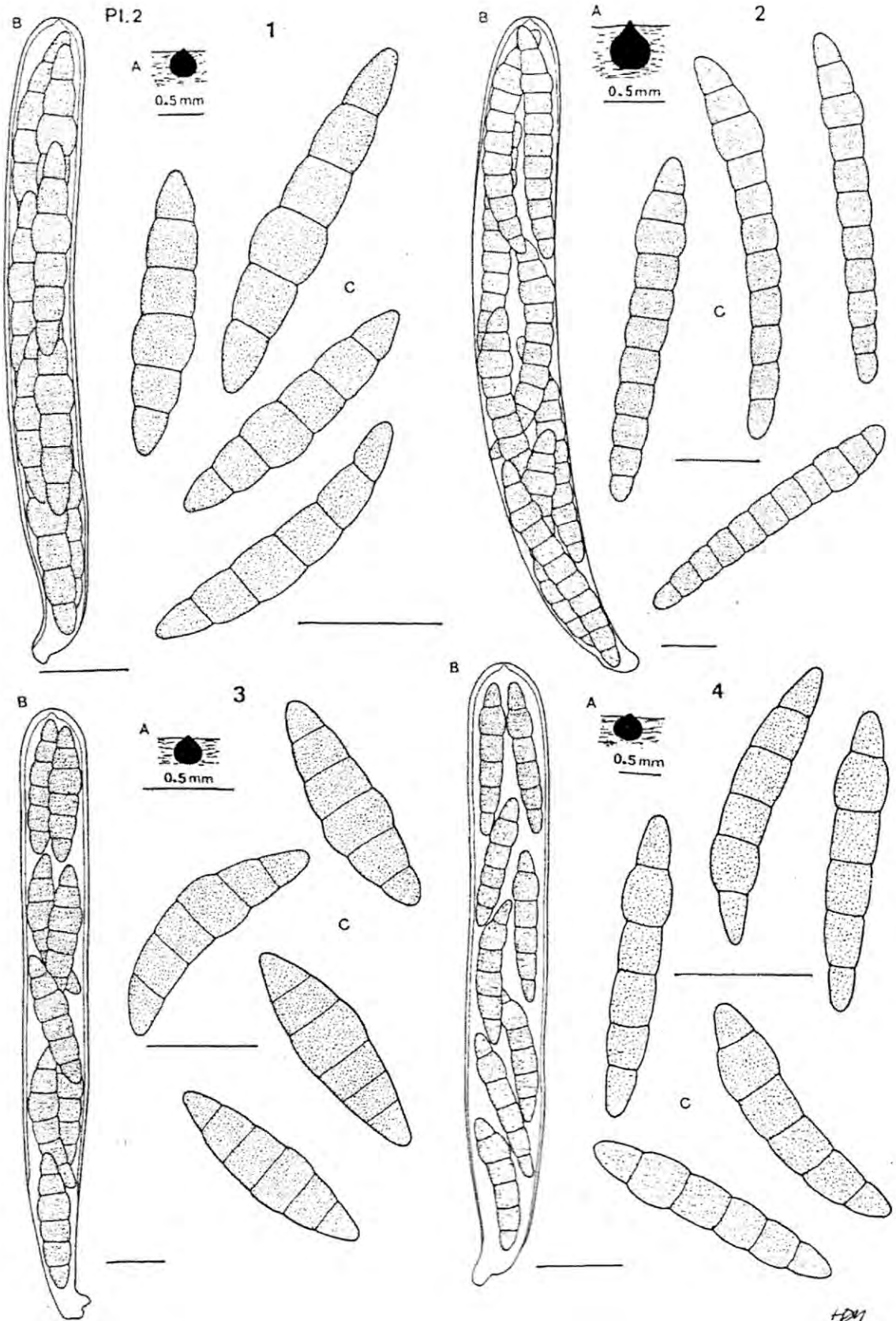
Hyphopodia: 15-19 x 8-10 μ m, knotsvormig, ontstaan op het bruine netwerk van hyfen die de perithecia omgeven.

Sporen: 140-170 x 3-4 μ m, cilindrisch-spoelvormig, veelvuldig gesepteerd, hyalien tot geelbruin, inhoud met druppels, recht of lichtjes gebogen, naar onder iets smaller wordend.

Onderzocht materiaal: aan de basis van dode stengels van Glanshaver (*Arrhenatherum elatius*), Wilrijk "Legerstraat", IFBL C4.36.33, 22.3.2001, De Meulder (BR-152665,83).

Opmerkingen: nauw verwant aan de gevonden variëteit zijn: *G. graminis* var. *graminis* (met gelobde hyphopodia) en de var. *tritici* Walker; deze hebben echter kleinere sporen. Anamorfe = *Phialophora* sp. Dit taxon is waarschijnlijk nieuw voor België.

<— Plaat 1. fig. 1. *Gaeumannomyces graminis* var. *avenae*. A: perithecium, B: ascus, C: sporen, D: hyphopodium. fig. 2. *Botryosphaeria festucae*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 3. *Acrospermum graminum*. A: vruchtlichamen op substraat, B: ascus met spore.

2. *Botryosphaeria festucae* (Lib.) Arx & E. Miller

(Plaat 1, figuur 2)

Pseudothecia: circa 0,3 mm diameter, bolrond, zwart, ingezonken in het substraat, met alleen de uitstekende, conische ostioles zichtbaar aan het oppervlak, omgeven met bruine hyfen van 5-12 μm diameter.

Asci: tot 190 x 23 μm , cilindrisch-knotsvormig, kort gesteeld, iets dikwandig aan de top, met 8 2-rijige of onregelmatig gerangschikte sporen.

Sporen: 23-28 x 8-10,5 μm , elliptisch, aan 1 zijde iets afgeplat, hyalien tot licht geelachtig, niet gesepteerd; met korrelige inhoud.

Onderzocht materiaal: op dode, vochtig liggende stengels van Rietgras (*Phalaris arundinacea*), Schelle "Electrabel", IFBL C4.54.22, 5.6.2002, De Meulder (BR-155578,87).

Opmerkingen: deze soort wordt gekenmerkt door de 1-cellige, hyaliene sporen en de uniloculaire vruchtlichamen die gelijken op perithecia; ze komt voor op allerlei grassoorten en zegges.

3. *Acrospermum graminum* Lib.

(Plaat 1, fig. 3)

Perithecia: 1-1,5 x 0,3-0,4 mm, rechtop, knotsvormig met conische top onderaan iets smaller, lateraal iets ingedeukt, met apicale porie, zittend op een brede voet, vers vlezig tot kraakbeenachtig, droog hoornachtig, collaberend in smalle groeven, olijfbruin, solitair of met 4-5 bijeen in een bundel.

Asci: 350-600 x 4-5 μm , smal cilindrisch, naar de basis versmallend, bovenaan afgerond, 8 parallel liggende sporen, J+.

Sporen: 350-600 x 0,5-1 μm , draadvormig, hyalien, niet gesepteerd.

Pseudoparafysen: draadvormig, langer dan de asci, hyalien.

Onderzocht materiaal: op dood liggend blad van Glanshaver (*Arrhenatherum elatius*), Niel "Walenhoek", IFBL C4.55.41, 26.5.2001, De Meulder (BR-152710,32).

Opmerkingen: de olijfkleurige, knotsvormige vruchtlichamen, de lange, draadvormige sporen en

←— Plaat 2. fig. 1. *Phaeosphaeria fuckelii*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 2. *Phaeosphaeria graminis*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 3. *Phaeosphaeria luctuosa*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 4. *Phaeosphaeria nigrans*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen.

parafysen, samen met het voorkomen op allerlei

grassoorten zijn goede kenmerken voor deze soort. Anamorfe = *Virgariella* sp.

4. *Phaeosphaeria fuckelii* (Niessl ex W. Voss) L. Holm

Syn.: *Leptosphaeria fuckelii* Niessl
(Plaat 2, figuur 1)

Pseudothecia: 0,2-0,3 mm diameter, globuleus, met papillate ostiole, zwart, glad, ingezonken.

Asci: 73-80 x 7-9,5 μm , cilindrisch-knotsvormig, kort gesteeld, met 8 overlappende, 2-rijige sporen.

Sporen: (21-)26-33 x 4-5,5 μm , spoelvormig, meestal 5 lichtjes ingesnoerde septen (soms 6), recht tot iets gebogen, 4de cel vanaf de top gewoonlijk iets dikker, lichtbruin.

Onderzocht materiaal: op dode, vochtig liggende stengel van Rietgras (*Phalaris arundinacea*), Terhagen "Opgespoten kleiput", IFBL D4.16.14, 27.1.2001, De Meulder (BR-152716,38).

Opmerkingen: de spoelvormige, lichtjes ingesnoerde 6-cellige sporen met twee dickere cellen in het midden zijn goede kenmerken voor deze soort; ze komt algemeen voor op allerlei grassen en cypergrassen. Anamorfe = *Phaeoseptoria* sp.

5. *Phaeosphaeria graminis* (Fuckel) L. Holm

Syn.: *Leptosphaeria graminis* (Fuckel) Sacc.
(Plaat 2, figuur 2)

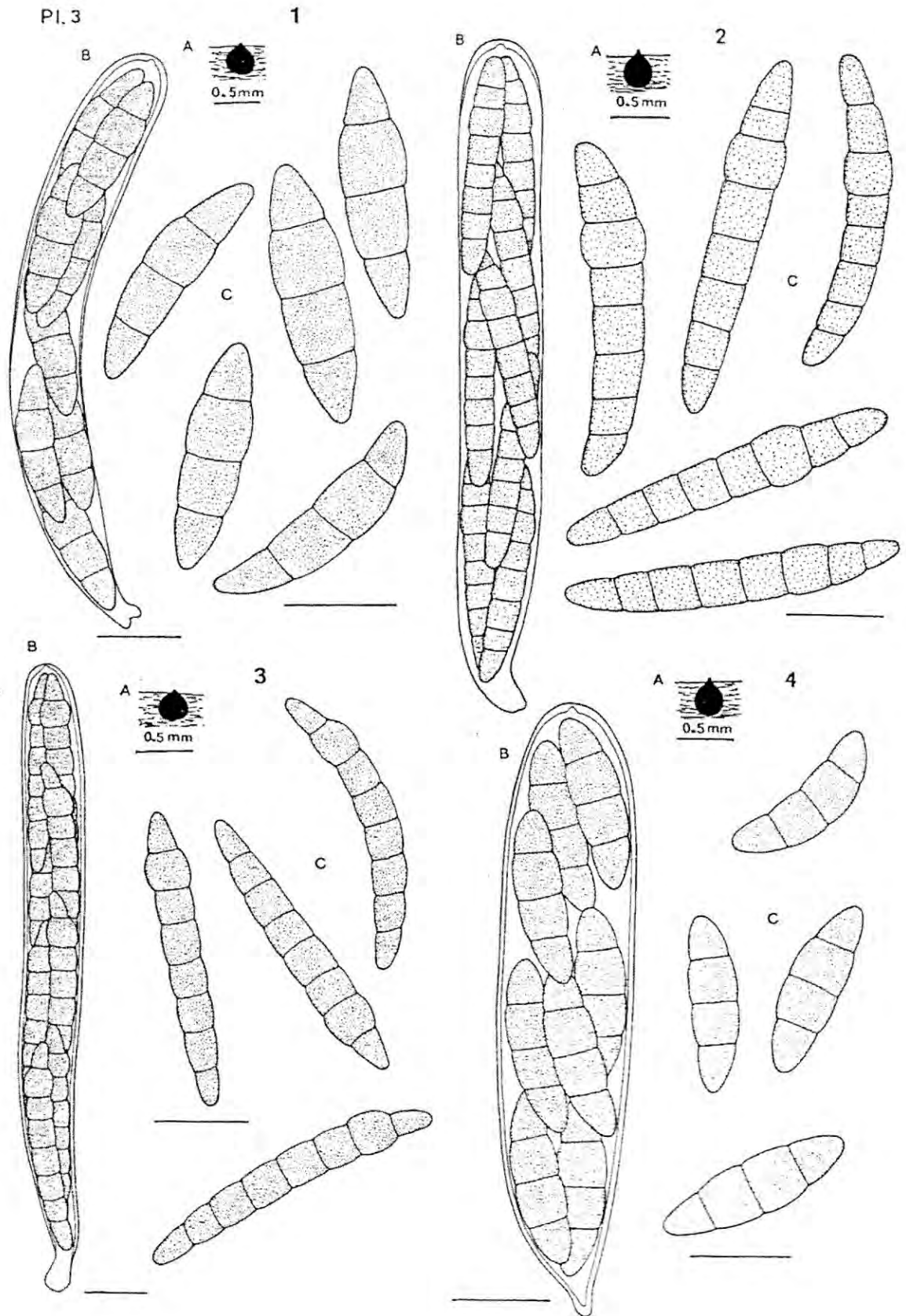
Pseudothecia: 0,3-0,4 mm diameter, globuleus met platte basis, zwart; eerst nagenoeg geheel ingezonken, later zichtbaar aan het oppervlak met een kleine centrale papil.

Asci: 120-140 x 10-16 μm , cilindrisch-knotsvormig, kort gesteeld, dikwandig, met 8 overlappende, 2-rijige sporen.

Sporen: 38-50 x 5-6 μm , smal spoelvormig, meestal 10 septen, 3de cel iets dikker dan de andere, recht of iets gebogen, lichtjes ingesnoerd aan de septen, bleek geelbruin.

Onderzocht materiaal: op dode grasstengel van Rietgras (*Phalaris arundinacea*), Aartselaar "Buurstede", IFBL C4.46.33, 13.4.2002, De Meulder (BR-152629,48).

Opmerkingen: deze soort gelijkt sterk op *Phaeosphaeria pontiformis* (Fuckel) Leuchtman maar deze heeft meercellige sporen (tot 14).

H21

6. *Phaeosphaeria luctuosa* (Niessl ex Sacc.) Otani & Mikawa

Syn. *Leptosphaeria luctuosa* Niessl ex Sacc.
(Plaat 2, figuur 3)

Pseudothecia: circa 0,1-0,2 mm diameter, globuleus, zwart, glad, met kleine papil, geheel ingezonken, verspreid.

Asci: 90-120 x 9,5-12,5 μm , cilindrisch, knotsvormig, kort gesteeld, met 8 overlappende, 2-rijige sporen.

Sporen: 24-30 x 5,5-7,5 μm , spoelvormig, recht of lichtjes gebogen, 5 septen (soms 6) en daar lichtjes ingesnoerd, derde cel iets dikker geelbruin, met druppels.

Onderzocht materiaal: op dode stengel van Gewone kropaar (*Dactylis glomerata*), Rumst "Oude Nete-arm", IFBL D4.14.32, 12.3.2001, De Meulder (BR-152664,83).

Opmerkingen: deze soort is te herkennen aan de 6-cellige, slanke sporen en het voorkomen op allerlei grassoorten; lijkt op *P. fuckelii* maar deze heeft smallere sporen. Anamorfe = *Phaeoseptoria* sp.

7. *Phaeosphaeria nigrans* (Roberge ex Desm.) L. Holm

Syn.: *Leptosphaeria nigrans* (Roberge ex Desm.) Ces. & de Not.
(Plaat 2, figuur 4)

Pseudothecia: circa 0,3 mm diameter, met centrale papil, zwart, aan de basis met enkele bruine hyfen, ingezonken, verspreid.

Asci: 65-90 x 8-12 μm , cilindrisch, kort gesteeld, met 8 overlappende, 2-rijige sporen, 1-rijig onderaan.

Sporen: 19-23 x 3,5-4 μm , spoelvormig, recht of iets gebogen, 5 septen, de 2de cel duidelijk dikker dan de andere, lichtjes ingesnoerd aan de septen, glad, geelbruin.

Onderzocht materiaal: op dode stengels van Kropaar (*Dactylis glomerata*), Wilrijk "Klaverbladdreef", IFBL C4.45.24, 3.2.2001, De Meulder (BR-152716,38).

Opmerkingen: volgens Dennis (1981) is deze soort het best gekend als *Leptosphaeria culmicola* (Fr.) Auerwald. Larsen (in Munk 1957) schrijft dat de asci

van *L. nigrans* iets kleiner zijn dan deze van *L. culmicola* met smallere sporen aan de top, die vaak

2-cellig zijn. Dit kenmerk heeft Munk zelf niet duidelijk gezien. Anamorfe = *Septoria alopecuri* var. *calamagrostidis* Grove.

8. *Phaeosphaeria nodorum* (E. Müll.) Hedjar.

Syn.: *Leptosphaeria nodorum* E. Müll.
(Plaat 3, figuur 1)

Pseudothecia: circa 0,3 mm diameter, subglobuleus, met centrale papil, zwart, glad, ingezonken, vaak in rijen.

Asci: 57-84 x 7,5-9,5 μm , cilindrisch-knotsvormig, met 8 overlappende, 2-rijige sporen.

Sporen: 19-24 x 4-5 μm , spoelvormig, met 3, lichtjes ingesnoerde septen, recht of iets gebogen, 2de cel vanaf de top iets dikker, glad, geelachtig.

Onderzocht materiaal: op dode stengels van Kropaar (*Dactylis glomerata*), vooral aan de knopen, Wilrijk "Legerstraat", IFBL C4.36.33, 22.2.2001, De Meulder (BR-152682,04).

Opmerkingen: opmerkelijk bij deze soort zijn de slanke, smalle sporen en het voorkomen op allerlei grassoorten. De anamorfe blijkt *Stagonospora nodorum* (Berk.) E. Castell. & Germano te zijn (Shoemaker & Babcock - 1989).

Waarschijnlijk hoort *P. nodorum* bij het complex van *P. eustoma* (Fuckel) L. Holm, maar niet alle auteurs zijn het hiermee eens.

9. *Phaeosphaeria ovei* Shoemaker & C. E. Babc.

(Plaat 3, figuur 2)

Pseudothecia: tot 0,25 mm diameter, subglobuleus, ingezonken in het substraat behoudens korte papil, zwart.

Asci: 100-120 x 14-18 μm , cilindrisch, met korte steel en 8 overlappende, onregelmatig gerangschikte sporen.

Sporen: 38-44 (-49) x 5-7 μm , spoelvormig, recht of iets gebogen, 7 lichtjes ingesnoerde septen, 3de cel iets dikker dan de andere, lichtbruin.

Onderzocht materiaal: op dode, vochtig liggende stengels van Duinriet (*Calamagrostis epigejos*), Hoboken "Polder", IFBL C4.35.23, 9.5.2002, De Meulder (BR-155582,91).

Opmerkingen: deze pyrenomycete werd voor het eerst als nieuw beschreven door Shoemaker en Babcock (1989) met verschillende grassoorten als

<— Plaat 3. fig. 1. *Phaeosphaeria nodorum*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 2. *Phaeosphaeria ovei*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 3. *Phaeosphaeria pulchra*. A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen. fig. 4. *Phaeosphaeria tritici*, A: pseudothecium, B: ascus, C: sporen.

waardplant. Ze wordt gekenmerkt door de relatief brede, taps toelopende sporen met 7 septen. Het epitheton refereert naar Dr. Ove Eriksson. De gevonden soort is waarschijnlijk nieuw voor België.

10. *Phaeosphaeria pulchra* Shoemaker & C. E. Babcock

(Plaat 3, figuur 3)

Pseudothecia: circa 0,25 mm diameter, globuleus, zwart, met papil, ingezonken, verspreid.

Asci: 100-114 x 9,5-11,5 μm , cilindrisch-knotsvormig, kort gesteeld, 8 overlappende, 2-rijige sporen.

Sporen: 33-38 x 5-6 μm , smal spoelvormig, recht of iets gebogen, 7 septen, 2de cel iets dikker, septen iets ingesnoerd, lichtbruin.

Onderzocht materiaal: op dode bladeren van onbekende grasoort, Wilrijk "Schoonselstraat", IFBL C4.38.44, 13.2.2001, De Meulder (BR-152695,17).

Opmerkingen: opvallend bij deze soort zijn de smalle, 8-cellige sporen en de 2de cel die iets dikker is dan de andere. De gevonden soort is waarschijnlijk nieuw voor België.

11. *Phaeosphaeria tritici* (Garov.) Hedjar.

Syn.: *Leptosphaeria tritici* (Garov.) Pass., *Leptosphaeria eustoma* f. *tritici* (Garov.) Berl. (Plaat 3, figuur 4)

Pseudothecia: 0,1-0,15 mm diameter, globuleus, zwart; met kleine centrale papil, ingezonken, verspreid.

Asci: 55-66,5 x 9,5-14 μm , cilindrisch, kort gesteeld, met 8 overlappende, 2-rijige sporen.

Sporen: 16-19 x 4-5,5 μm , smal spoelvormig, recht of

lichtjes gebogen, 3 septen, lichtjes ingesnoerd aan de septen, strokleurig.

Onderzocht materiaal: op dode grasstengel van Gewone kropaar (*Dactylis glomerata*), Hoboken "Klaverbladdreef", IFBL C4.45.34, 18.3.2002, De Meulder (BR-155545,54).

Opmerkingen: deze soort verschilt van *P. eustoma* (Fuckel) L. Holm door de kortere sporen. Anamorfe = *Hendersonia* sp. De gevonden soort is waarschijnlijk nieuw voor België.

Literatuur

BRANDRIFF H. (1936) - The development of the ascocarp of *Acrospermum compressum*. *Mycologia* **27**: 228-235.

CRANE J.L. & SHEARER C.A. (1991) - A Nomenclator of *Leptosphaeria*. *Bull. Illinois St. Nat. Hist. Survey* **34**(3): 1-355.

DENNIS R.W.G. (1981) - British Ascomycetes. Revised edition. J. Cramer, Vaduz.

ELLIS B.M. & ELLIS J.P. (1985) - Microfungi on Land Plants. Croom Helm. London, Sidney. ERIKSSON O. (1967) - On graminicolous pyrenomycetes from Fennoscandia. *Arkiv Botanik* **6**: 339-466.

MUNK A. (1957) - Danish Pyrenomycetes. *Dansk Bot. Arkiv* **17**(1). Copenhagen.

RIDDLE L.W. (1920) - Observation on the genus *Acrospermum*. *Mycologia* **12**: 175-181. SHOEMAKER R.A. & BABCOCK C.E. (1989) - *Phaeosphaeria*. *Can. J. Bot.* **67**: 1500-1599.

VANDEVEN E., (red.) (1996) - Aantekenlijst voor zwammen en slijmzwammen. 4de editie. K.A.M.K. Antwerpen.

WEBSTER J. & HUDSON H.J. (1957) - Graminicolous Pyrenomycetes. *Trans. Brit. Mycol. Soc.* **40**: 509-522.

Lidgeld 2006

Enkele leden betaalden hun bijdrage 2006 nog niet. Mogen wij hen dringend vragen de betaling zo vlug mogelijk te regelen door overschrijving van 18 EUR (20 EUR voor een gezin) ten gunste van de bankrekening nr. 320-4183209-57 ten name van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring te Antwerpen (vanuit het buitenland 20 EUR indien contant of door overschrijving op rekening 000-1415744-29; IBAN BE26 0001 4157 4429, BIC BPOTBEBI of 320-4183209-57; IBAN BE09 3204 1832 0957, BIC BBRUBEBB indien alle kosten door hen ten laste worden genomen. Bij alle andere betalingswijzen dient 27 EUR overgemaakt te worden).

Ten behoeve van degenen die nog niet betaalden is een overschrijvingsformulier bijgevoegd.

De leden die na deze oproep hun lidgeld nog niet betaalden zullen nog persoonlijk een aanmaning krijgen. Van hen wordt wel verwacht dat zij bovenop hun lidgeld 1,5 EUR betalen voor administratiekosten.

Het genus *Clathrus* in Noord-België

Ruben Walley

Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
Gaverstraat 4, 8500 Geraardsbergen

Summary

Updated distribution maps are given of *Clathrus ruber* and *C. archeri* in northern Belgium. The former is known from the area since at least 1889. It grows especially in gardens. The species does not seem to spread continuously, but the last decade several new localities are recorded. *Clathrus archeri* latter was first observed in 1968, near Brussels. The last decade it has increased significantly in the area.

Inleiding

De stinkzwammen van het geslacht *Clathrus* behoren wellicht tot één van de meest tot de verbeelding sprekende paddenstoelen uit onze regio. In Vlaanderen komen twee soorten voor (zie foto's): *Clathrus ruber* Pers.: Pers., en *C. archeri* (Berk.) Dring. Hun felle kleuren en geuren, hun exotisch bizarre vormen en hun spectaculaire metamorfose van duivelsei tot paddestoel liggen hiervan aan de basis. Er is dan ook al heel wat over deze soorten geschreven. Naar aanleiding van enkele nieuwe vondsten in Vlaanderen, vertellen we nog eens het verhaal van deze zonderlingen en worden bijgewerkte verspreidingskaartjes gegeven.

Clathrus ruber – Traliestinkzwam

Eenmaal uitgebarsten uit haar duivelsei is deze rode lantaarnkooi in Europa met geen enkele andere paddestoel te verwarren. De Traliestinkzwam is één van de oudst bekende paddenstoelen: reeds rond 1559 maakt Aldrovandi er in Italië kleurplaten van (bewaard in Universiteit Bologna). In het begin van de 17de eeuw wordt ze door Carolus Clusius, in een tweede aanvulling op zijn bekende *Fungorum in Pannonis observatorum brevis Historia* van 1601, boeiend beschreven en geïllustreerd als "Fungus Coralloeides cancellatus" op basis van vondsten uit 1604-1605 in Belgentier¹ in het Franse departement Var. Clusius stelt met verbijstering vast dat deze stinkzwam bij rijpheid allerlei soorten insecten aantrekt die "ander voedsel dan dit vieze vocht versmaden". Ook Fabio Colonna beschrijft de soort met een plaat in Italië in 1616 als "Fungus lupi

crepitus vulgi, efflorescens". Nog in de 17de eeuw wordt ze samen met enkele andere paddenstoelen geschilderd door de Vlaamse schilder Otto Marseus Van Schrieck (Moreau 1980). Linnaeus zelf vindt ze in 1735 langs de weg van Haarlem naar Amsterdam in Nederland (geciteerd in Lütjeharms 1931). Hoewel deze saprofyt bekend staat als zuidelijk en warmteminnend, komt ze dus sinds eeuwen al voor in de Lage landen. Ze houdt van warme zomers. De groeiplaatsen zijn vaak beschut (zoals kleine tuinen) en hebben meestal een duidelijk antropomorf karakter (tuinen, parken) of zijn zelfs geassocieerd met strooisel van uitheemse planten als bamboe. De kern van het natuurlijk areaal is het Middellands-Zeegebied, waar ze voorheen een slechte reputatie genoot in de lokale folklore (Dring 1980).

De oudste waarneming in Noord-België dateert van augustus 1889, te Watermaal-Bosvoorde (Bommer & Rousseau 1890: 209). In de Brusselse regio lijkt ze voorgoed ingeburgerd, en regelmatig gerapporteerd (meldingen in *Naturalistes Belges* 25: 129; 42: 102; 50: 169; 52: 468; 56: 53; Thumas & Thumas 1986). Later volgen ook vindplaatsen in andere provincies (bv. Poppe 1981). Een eerste verspreidingskaart (Heinemann & Thoen 1981) toont zes vindplaatsen voor Noord-België². Pas de laatste zeven jaar zijn er terug nieuwe vindplaatsen bijgekomen (warme zomers?), meer bepaald te Lanaken (Lenaerts 2004), Winksele (Monnens 2005), Grimbergen, Geraardsbergen en Zwalm, alle in het Brabants district. Net buiten de grens van ons studiegebied is ze waargenomen in Elsloo (NL, D7.56) en Terhulpen (F4.15). Rekening houdend met het feit dat waarnemingen door niet-mycologen van een dergelijke vreemde snuiter tegenwoordig vaker de mycologische databanken bereiken, lijkt het er meer op dat de soort stand houdt, dan wel dat ze zich progressief uitbreidt. Hoewel ze eerder adventief opduikt, kan ze op haar groeiplaatsen jarenlang verschijnen. Met de polemieken rond de opwarming van het klimaat, is het misschien wel een soort om in de gaten te houden.

¹ "In silvis Belgenteriensis", verkeerdelijk opgevat als Belgische vondsten in Monnens (2005).

² Oude gegevens betreffende de IFBL-hokken E1.23, D3.22 en D6.31 dienden gecorrigeerd tot resp. D2.26 (Lotenhulle), D3.32.12 en D6.32.33.

Clathrus archeri – Inktviszwam

syn.: *Anthurus archeri*

Ook de Inktviszwam is, eenmaal ontloken uit haar duivelseieren een soort die in Europa met geen enkele andere paddestoel te verwarren. Het staat vast dat deze soort afkomstig uit het zuidelijk halfrond rond 1920 in Europa in Frankrijk voor het eerst opduikt. Parent et al. (2000) belichten recent nog eens uitgebreid alle gegevens en hypothesen omtrent de historie van *Clathrus archeri* in Europa (zie bv. ook Monnens 1995), die nog steeds niet volledig is opgehelderd. De meest aanvaarde oudste waarnemingsdatum lijkt 1920, in de Vogezen. Of de soort al dan niet met Australische schapenwol, dan wel met Nieuw-Zeelands paardenvoer in Frankrijk is binnengebracht uit Oceanië, of Zuid-Oost-Azië is misschien minder belangrijk. Het lijkt ook plausibel dat deze introductie op verschillende plaatsen heeft plaats gevonden. Feit is dat deze adventief zich zo succesvol verder verspreid heeft, dat men kan spreken van een ingeburgerde soort. Momenteel komt ze voor in Frankrijk, Luxemburg, België, Nederland, Zuid-Engeland, Noord-Spanje, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Polen, Tsjechië, ... tot zelfs enkele waarnemingen in Zweden, Noorwegen, Oekraïne, Slovenië.. en gestaag breidt ze verder uit. Het klimaat lijkt een sterk bepalende factor. De soort houdt van milde tot warme vochtige klimaten, bij voorkeur zonder een uitgesproken langdurig droog seizoen, een klimaat dat zowel in het natuurlijk areaal als het veroverde areaal is terug te vinden (Krieglsteiner 1992, Parent et al. 2000). Vocht is ook belangrijk. In warmere of drogere regio's heeft ze een uitgesproken voorkeur voor vochtige, humusrijke en beschaduwde plaatsen, terwijl in de vochtige Atlantische gebieden ook meer open standplaatsen worden ingenomen. In onze streken fructificeert de Inktviszwam in de periode (juni-) augustus-oktober (november). In verscheidene gevallen vond men de soort op houtsnippers, maar een typische houtsnippersoort kan men de Inktviszwam niet noemen (idem in Nederland: Arnolds & van den Berg 2005).

De eerste waarneming in België dateert van 1968 in het Zoniënwoud (Watermaal-Bosvoorde, "Verdrongen Kinderen") waar ze al onmiddellijk stand houdt, want enkele jaren later wordt ze nog steeds op dezelfde plaats waargenomen (Pierart & Girard 1969, Vandeven 1976). Geleidelijk aan neemt het aantal vindplaatsen in Noord-België toe: van nog 3 in 1995 (Fraiture et al. 1995) tot reeds 16 uurhokken in 2005 (kaart 2)! Hier is dus wel sprake van een opmars en wellicht zijn zelfs verscheidene

locaties onbekend. Anderzijds is het wel opmerkelijk dat bijvoorbeeld niet eerst de hele Brusselse regio wordt ingepalmd. Van een agressieve indringer kunnen we zeker niet spreken. In de Vogezen zijn momenteel wel locaties bekend waar de soort in grote aantallen voorkomt.

De twee recente waarnemingen uit het boscomplex van Houthulst (uit 1988 en 2001) werden tot hetzelfde hok gerekend (D1.45), hoewel ze resp. als D1.45.13 en D1.44.42 zijn geregistreerd (er wordt wel niet uitgesloten dat het om dezelfde locatie gaat). De verdere uitbreiding van deze soort verdient ook onze aandacht.

Dankwoord

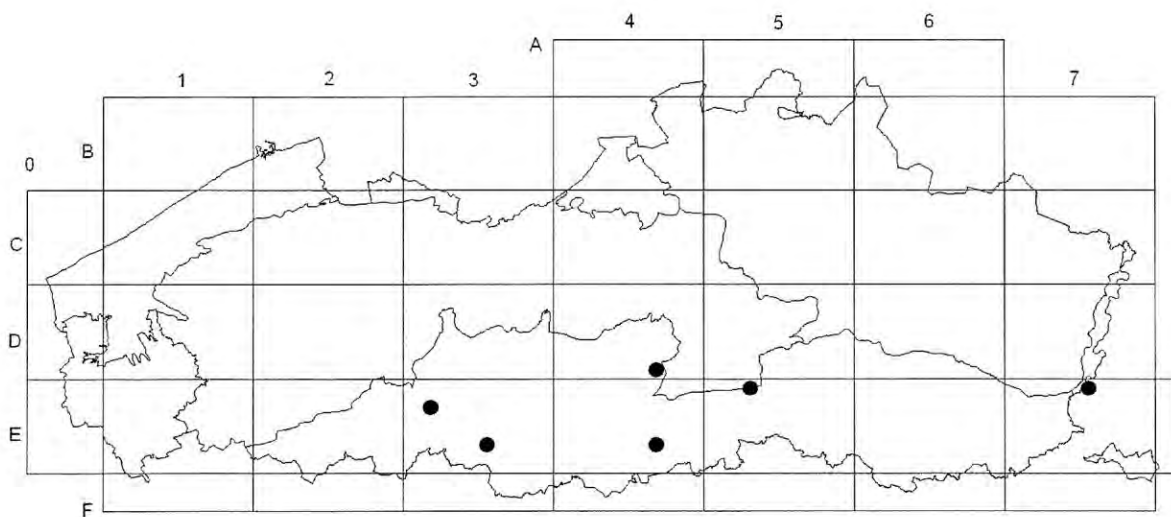
Met dank aan FUNBEL, Lieven Catry, Chris Ghislain, Roosmarijn Steeman, Ronny Boeyckens, Paul Van der Veken, Yan Verschuere, en André Fraiture voor het verstrekken van verspreidingsgegevens; Roger Langendries voor een kopie uit Clusius (facsimile *Fungorum in Pannoniis observatorium brevis historiae et codex Clusii*, 1983); en het forum mycologia-europaea voor de info betreffende oude platen.

Literatuur

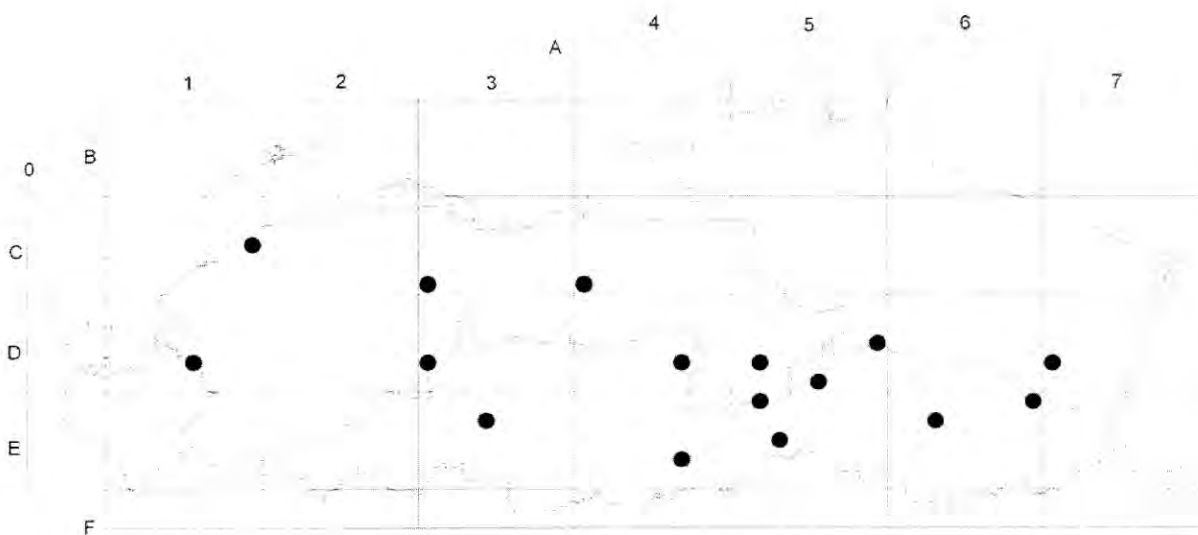
- ARNOLDS E. & VAN DEN BERG A. (2005) – De opkomst van de snipperpaddestoelen. *Coolia* **48**: 131-141, 143-148.
- BOMMER E. & ROUSSEAU M. (1890) – Contributions à la flore mycologique de Belgique. *Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique* **29**: 205-302.
- DRING D.M. (1980) – Contributions towards a rational arrangement of the Clathraceae. *Kew Bull.* **35**: 1-96.
- FRAITURE A., HEINEMANN P., MONNENS J. & THOEN D. (1995) – Distributiones Fungorum Belgii et Luxemburgi, 2. *Scripta bot. belgica* **12**: 1-136.
- HEINEMANN P. & THOEN D. (1981) – *Distributiones Fungorum Belgii et Luxemburgi* **1**. Meise, Nationale Plantentuin van België, 16 p. + 80 kaarten.
- KRIEGLSTEINER G.J. (1992) – Das neue europäische Areal des Tintenfischpilzes *Clathrus archeri* (Berk.) Dring. *Beiträge Kenntn. Pilze Mitteleuropas* **8**: 29-64.
- LENAERTS L. (2004) – Atlas paddestoelen in Limburg. Verspreiding en ecologie/determinatiegids. Provincie Limburg, LIKONA, Prov. Natuurcentrum het Groene Huis. 570 p.
- LÜTJEHARMS W.J. (1931) – Observations historiques et systématiques sur les Phalloïdées dans les Pays-Bas, à propos d'une trouvaille récente du *Lysurus australiensis*. *Meded. Rijksherbarium Leiden* **68**: 1-15, pl. 1-2.
- MONNENS J. (1995) – *Clathrus archeri* (De

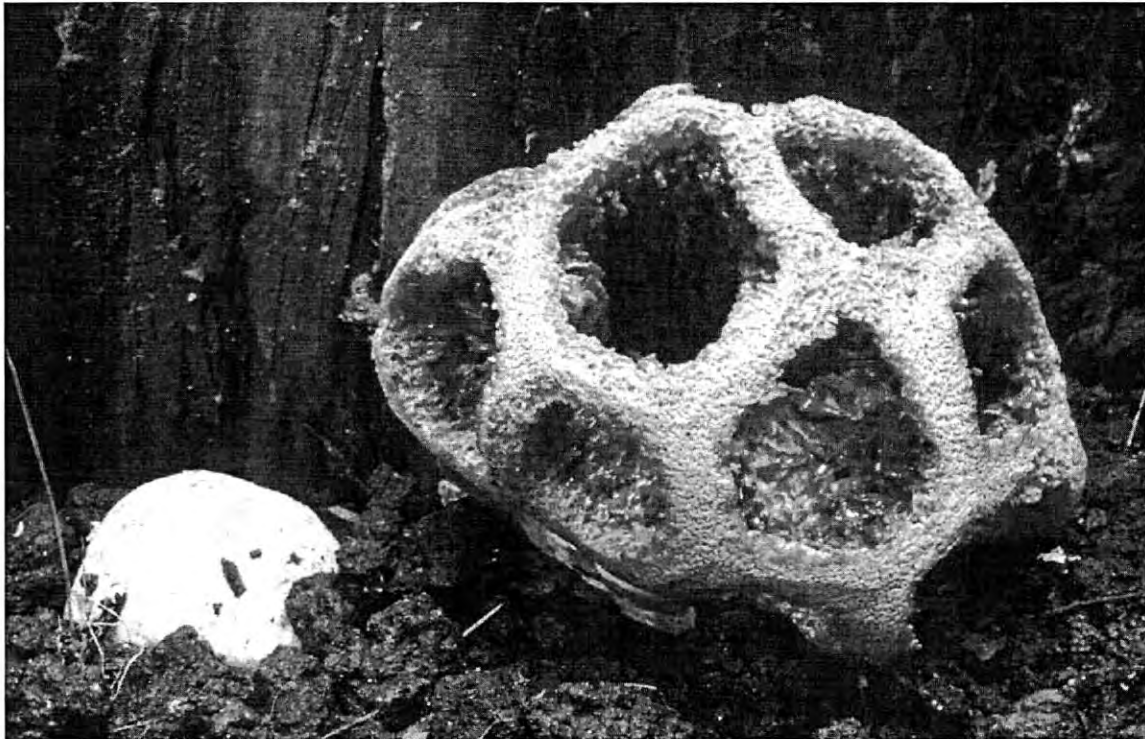
- inktvispaddestoel). *Heksenkring* **14**: 69-75.
- MONNENS J. (2005) – De Traliestinkzwam (*Clathrus ruber* Pers.: Pers.). *Heksenkring* **24**(3): 53-58.
- MOREAU C. (1980) – Larousse Paddestoelen Encyclopedie. Heidelberg-Orbis/Kosmos.
- PARENT H., THOEN D. & CALONGE F.D. (2000) – Nouvelles données sur la répartition de *Clathrus archeri*, en particulier dans l'ouest et le sud-ouest de l'Europe. *Bull. Soc. Mycol. France* **116**: 241-266.
- PIERART P. & GIRARD Y. (1969) – *Anthurus archeri*, le Champignon-pieuvre. *Naturalistes belges* **50**: 145-148.
- POPPE J. (1981) – A twenty year inventarization of the basidiomycotina observed in East-Flemish region. *Meded. Fac. Landbouw Univ. Gent* **46**: 851-872.
- THUMAS L. & THUMAS D. (1986) – Onze kennismaking met *Clathrus ruber* Mich. ex Pers. (= *cancellatus*) de Traliestinkzwam. *Sterbeeckia* **14**: 10-11.
- VANDEVEN E. (1976) – *Anthurus archeri*, een indringer in de flora van de Benelux. *Coolia* **19**: 44-46.

Verspreiding van *Clathrus ruber* in Vlaanderen en Brussel, vóór (□) en sinds (●) 1980.

Verspreiding van *Clathrus archeri* in Vlaanderen en Brussel, vóór (□) en sinds (●) 1980.

Traliestinkzwam

Inktviszwam

Een woordje bij het nieuwe mycologische werkjaar

Frans Dielen

Morgen is het 18 april 2006, 60 jaar werking van de Kon. Antwerpse Mycologische Kring zijn voorbij.

Ik hoop dat iedereen gedurende deze lange periode deugddoende, ontspannende dagen en weken heeft mogen meemaken. Misschien dagen en weken zonder werkdruk, van eens niets doen, of van eens iets anders doen. Dagen en weken om er eens op uit te trekken op zoek naar de zon, het water, het bos of wandelend in de bergen op zoek naar die "duiveltjes" van paddenstoelen die ons zo aan het hart liggen.

18 april 2006 is ook de dag waarop we terug denken aan de vele voorgangers van toen.

18 april, een nieuw werkjaar begint. Of ook niet want "stop" is een woord dat velen van ons niet kennen.

De mycologische voorjaarsflora wenkt. Onze werkgroepen benadrukken hun activiteit en de algemene planning voor het nieuwe werkjaar is reeds gemaakt of men is er toch volop mee bezig. Excursies, lezingen, cursussen en andere mycologische activiteiten staan zo goed als vast. Alles gaat opnieuw zijn gewone gang.

Gewone gang..... Eigenlijk gebeurt hier meer dan het gewone.

Veel ervaren mycologen zetten zich op vrijwillige basis in om jongere en nieuwe collega's mycologische kennis bij te brengen. Dit is niet zo maar gewoon. Dit is buitengewoon.

We mogen dankbaar zijn dat dit gebeurt.

We mogen dankbaar zijn voor al het werk en inzet van mycologen voor mycologen. Ik denk hier vooral aan diegenen die een zware bestuurstaak op zich nemen of namen, aan de voorzitter en ondervoorzitters, aan hen die zorgen of zorgden voor

het secretariaat, het beheer van onze mycologische bibliotheek en onze financiële bekommernissen, aan bestuurs- en raadsleden. Sommigen zelfs vele jaren.

Dank aan les- en voordrachtgevers, practicum microscopie, opname- en diaprojecties, tekstschrijvers en gidsen, aan de organisatoren van diverse mycologische activiteiten zoals werkweken, tentoonstellingen, enz...

Maar ook zeer veel dank aan hen die zorgen of zorgden voor onze publicaties, "AMK-Mededelingen" en "Sterbeekia". Alsook aan hen die zoveel vrije tijd opofferen of opofferden aan kartering, om onze databank "Funbel" en onze website up-to-date te houden en aan te vullen.

Dankbaar zijn is ook waarderen wat ieder met zijn of haar mogelijkheden, en die mogen gerust beperkt zijn, doet voor de verdere uitbouw van onze vereniging.

Dankbaar zijn is waarderen wat iedereen doet.

Dat iedereen zich goed voelt bij de Kon. Antwerpse Mycologische Kring en dat we enthousiast samen een geheel vormen.

Dit was trouwens de droom van onze grote bezieler, voorganger en pionier Louis Imler, de mycologische wetenschap iets bijbrengen.

Een nieuw werkjaar, een nieuw decennium begint waar vrijwilligers en vrijwilligsters dankbaarheid, waardering en erkenning mogen ondervinden.

Hopelijk wordt hun "werk" ook een verrijking voor henzelf!

Een nieuw werkjaar begint. Ik wens ieder van u een heel goed en rijk mycologisch jaar in een nieuw KAMK-decennium toe.

Boekbespreking

Tjakko Stijve
St.-Légier, Zwitserland

Patrick Rödel : *Le Livre du cèpe*. Conseil scientifique Jacques Guinberteau, 167 x 200 x 17 mm, 190 blz., geïllustreerd met vele, vaak paginagrote kleurenfoto's door Cyrille Audinet, Jean-Luc Chapin, Jacques Guinberteau en Frédéric Lallemand. N° ISBN 2914 240 50 3. Editions confluences, 13, rue de la Devise, BP 21, 33036 Bordeaux Cedex. Prijs 25 €

Voor liefhebbers van Eekhoornbrood (*Boletus*

edulis), die geïnteresseerd zijn in de biologie, pluk, geschiedenis, handel, gastronomie en het voorkomen van deze paddenstoel in kunst en literatuur, is dit boek eenvoudig een must. De wetenschappelijke inbreng is van Jacques Guinberteau, een mycoloog, die bij de I.N.R.A de domesticatie van wilde paddenstoelen bestudeert. Auteur Patrick Rödel begint zijn boek met het zoeken van de begeerde boleet. Op een familiefoto uit 1943 staat hij als kleuter voor een groep volwassenen, die een rijke

oogst aan Eekhoortjesbrood tonen, verzameld onder de eiken bij de ouderlijke woning. De paddenstoelenpluk was oorspronkelijk een economische activiteit met een vaste werkverdeling: de vrouwen verzamelden in de meer toegankelijke bosjes en aan de bosrand; de mannen beklommen de

heuvels en gingen, vaak dwars door braamstruiken, het dichte bos in. Thuisgebleven bejaarden maakten de paddenstoelen schoon. Minder mooi is dat de "cueillette" atavistische instincten losmaakt, zoals het verbeteren verdedigen van eigen plekje tegenover de onwelkome vreemdeling. Bekend zijn de verhalen over bij bosranden geparkeerde auto's, die, mits uit een ander departement afkomstig, door hun eigenaren met doorgesneden banden werden teruggevonden. Italiaanse gastarbeiders in Zwitserland, die daar ook wel "porcini" plachten te zoeken, kregen van kinkels met territoriumvrees het etiket van "Pilzklauser" opgeplakt. In Nederland zijn de boosdoeners als vanouds de Duitsers, die in de weekeinden massaal de Veluwe bossen zouden plunderen. Rödel pleit voor een aristocratische opvatting van het paddenstoelenplukken. Hij minacht de nieuwkomers, het volk uit de steden, dat de

slechte smaak heeft om autokoffers met hun oogst vol te laden. De inleiding wordt gevolgd door een interview met Jean-Pierre Dumartin, die het speuren naar "cèpes" = Eekhoortjesbrood van zijn vader leerde. In de jaren '50 en '60 werd het zonder winst oogmerk beoefend, maar tegenwoordig zijn er teveel liefhebbers. Mensen met een minimumloon in de Gironde en omstreken zoeken vaak cèpes om er wat bij te verdienen. Dit motief werkt ongunstig, omdat die lieden alles verzamelen, ongeacht de kwaliteit. Sommige gemeenten zijn er toe overgegaan om dagkaarten te verkopen en de hoeveelheid, die men plukken mag te beperken. Aan de bosranden ziet men steeds meer verbodsbordjes. Als barbaren onder de plukkers signaleert de schrijver Turkse immigranten. Zie boven...

De inleiding en de zeven hoofdstukken van het boek worden afgewisseld door vijf "cahiers photos", met niet alleen prachtige macro-opnamen, maar ook foto's van de paddenstoel in zijn natuurlijke milieu. Bovendien vindt de lezer illustraties uit oude mycologische werken en vele postzegels, waarop de cèpe is afgebeeld, in de tekst. Hoofdstuk I leert wat een boleet is en hoe men de soorten onderscheidt aan de hand van vergelijkende tabellen en 3 pagina's kleurenfoto's, waarbij natuurlijk de vier cèpes (*B. edulis*, - *aereus*, - *aestivalis* en - *pinophilus*), als gedefinieerd door de Franse wetgeving, uitvoerig worden behandeld. Volgt een vraaggesprek met Guinberteau, o.a. over de vooruitgang op het gebied van de domesticatie van mycorrhizapaddenstoelen. Hoewel men nu de Bruine ringboleet (*Suillus luteus*) en Wijnrode melkzwam (*Lactarius sanguifluus*) kan oogsten in speciale *Pinus* aanplantingen (Vergers des champignons), zal de kweek van Cantharellen en Eekhoortjesbrood voorlopig nog uit blijven. Een foto van een 3 – 4 mm grote, primordiale cèpe op een myceliumcultuur is alweer meer dan 10 jaar oud! In het hoofdstuk *Un peu d'histoire* wordt een kort overzicht gegeven van de mycologie, waarbij het monumentale oeuvre van Pierre Bulliard (1742–1793), die in zijn *Histoire des Champignons de France* voor het eerst het Eekhoortjesbrood als eetbaar (*edulis*) heeft benoemd, alle aandacht krijgt. In die tijd stond men in Frankrijk nog zeer wantrouwend tegenover paddenstoelen als voedsel. Het blijft merkwaardig dat het serveren van cèpes in restaurants eerst in de late 19de eeuw gebruikelijk werd, want het voorkomen op oude schilderijen suggereert dat die paddenstoel al eeuwen eerder werd gegeten. Waarschijnlijk waren de Italianen en mogelijk de Duitsers hier de Fransen voor, maar Rödel beperkt zijn boek helaas tot Frankrijk. De grote waardering die de "Steinpilz" bij de Oosterburen en

elders geniet, is hem kennelijk onbekend. Truffels, morieljes, gekweekte champignons en cèpes kwamen enkel op de tafel der rijken, terwijl het volk het met de mindere soorten moest doen. Dit zou blijken uit een naamgeving als "le bolet des bouviers", een soort die goed genoeg was voor veedrijvers! In het hoofdstuk *Une difficile expédition* verhaalt de auteur niet zonder humor van zijn avonturen met twee ervaren "ramasseurs de cèpes" in de bossen van Corrèze. De tien geboden voor de paddenstoelenzoeker op blz. 85 zijn overgenomen van de Société Mycologique Vaudoise. In deze Zwitserse richtlijnen wordt aangeraden zijn buit te laten nakijken door een "contrôleur officiel", maar die ontbreekt nog steeds in Frankrijk! Het hoofdstuk *Questions d'économie*, waarin de handel ter sprake komt, is wat teleurstellend. De auteur weet blijkbaar niet dat de handel in wilde paddenstoelen tegenwoordig vrijwel de hele wereld omspant. Hij beperkt zich tot Frankrijk, waar in goede jaren ongeveer 2000 ton Eekhoortjesbrood op de markt wordt gebracht, waaraan Limousin en Auvergne samen al ca. 800 ton bijdragen! Deze in tabellen gegeven informatie is echter alweer 10 jaar oud. In slechte jaren zou er veel waar uit Oost-Europa worden geïmporteerd, maar daar heeft de Franse consument geen weet van, hoewel de markten officieel certificaten van herkomst moeten tonen. Zowel over import als export van wilde paddenstoelen ontbreken de cijfers. De winstmarge is dus groot, want de consument betaalt drie- à viermaal meer dan de plukker ontvangt, terwijl de handel zich wel aan de belasting zal onttrekken. In het rijke Zwitserland betaalt men voor Franse cèpes zelden minder dan € 40 per kg! Voorts maakt Rödel geen melding van de enorme handel in gedroogde boleten, meer en meer afkomstig uit China, al wordt vaak een

ander land van herkomst opgegeven.

De gastronomie met veel originele recepten beslaat een dozijn pagina's, maar het voorkomen van Eekhoortjesbrood in de beeldende kunst moet het doen met de vermelding van slechts één schilderij! Gelukkig zijn er 20 blz. met min of meer literaire teksten, waarin sprake is van de boleet of ten minste van paddenstoelen. De auteur maakt geen aanspraak op volledigheid, want "*Ceci n'est pas une anthologie*". Hij blijkt dan ook niet op de hoogte van de studies van Hans Kreisel en Moselio Schaechter op dit gebied. Rödel's keuze omvat auteurs als o.a. Plinius, Seneca, Tolstoi, Levi-Strauss, Sacha Guitry, Colette, François Mauriac, Jean-Henri Fabre, Günter Grass, maar er worden ook kookboeken geciteerd! Zijn pronkstuk is een brief van Jean-Jacques Rousseau, waarin deze een vrouwelijke kennis beleert over de botanie, waarbij ook girolles en bolets niet worden vergeten.

In de *Éléments de bibliographie* vindt de lezer tot zijn verbazing een lange lijst veldgidsen, maar weinig echte literatuur over het Eekhoortjesbrood. Een lijst van *ouvrages anciens* lijdt aan hetzelfde euvel. Wat moet een liefhebber met de 800 blz. tellende turf van Bigeard en Guillemin (1909), die 1607 soorten beschrijft, w.o. een kleine paragraaf over *Boletus edulis*?

Le livre du Cèpe is stellig een boek voor de liefhebbers, maar het had heel wat beter kunnen zijn als de auteur, n.b. een "professeur de philosophie", zich niet zo hopeloos "vieille France" had betoond. Tot schade aan het werk komt het buitenland niet ter sprake en de namen van enkele, uit de tweede hand geciteerde, Duitse auteurs zijn onveranderlijk fout gespeld.

Nieuwtjes uit de recente tijdschriften

Karel Van de Put

Rivista di Micologia 48, 1, 2005

In zijn 4de bijdrage tot de studie van het genus *Russula* bespreekt P. Cazolla *R. paludosa*, *R. rubroalba*, *R. pseudointegra*, *R. aurea*, *R. amara*, *R. amethystina*, *R. olivacea*, *R. integra* en *R. romellii*, alle met kleurenfoto. *Inocybe hypervelata* sp. nov. wordt met kleurenfoto's en microtekening beschreven door M. Cervini en E. Bizio en tabellarisch vergeleken met *I. albofibrillosa*. G. Robich stelt met

kleurenfoto's en microtekeningen witte vormen voor van *Mycena erubescens* en *M. renati*. *Sporormiella hololasia* sp. nov. wordt door F. Doveri voorgesteld met microtekening en een sleutel tot de harige *Sporormiella*'s. In haar 2de bijdrage over medicinale paddenstoelen bespreekt R. Marino *Trametes versicolor* en *T. pubescens*, met kleurenfoto en tabellarische vergelijking van deze soorten met *T. trogii* en *T. gibbosa*. L. Lanconelli bespreekt enkele *Coprinus*-soorten verzameld aan rivieroeveren: C.

bellulus, *C. fluvialis*, *C. heterothrix*, *C. kuehneri* en *C. radians*, alle met kleurenfoto en microtekening. In een 1ste deel van een taxonomische studie van mediterrane Pezizales uit Oost-Sicilië presenteert A. Lantieri, na een algemene inleiding, met o.a. sleutels tot de families en de genera, *Peziza boltonii*, *P. infusata*, *P. lobulata*, *P. polaripapulata*, *P. pseudoviolacea* en *P. sepiatra*, alle met kleuren- en microfoto.

Rivista di Micologia 48, 2, 2005

In zijn 5de benadering van het genus *Russula*, met bespreking van de groepen *Farinipes*, *Foetens*, *Laurocerasi*, *Pectinata*, *Fellea*, *Luteotacta*, *Emetica* en *Mairei* door P. Cazolla vinden wij kleurenfoto's van *R. farinipes*, *R. foetens*, *R. laurocerasi*, *R. illota*, *R. sororia*, *R. praetervisa*, *R. fellea*, *R. ochroleuca*, *R. luteotacta*, *R. emetica*, *R. mairei* en *R. griseascens*. R. Fontana et al. bestudeerden de sporen morfologie bij het genus *Melanoleuca*, met sporencans van *M. melaleuca*, *M. langei* en *M. nivea* en geven tevens de sporenafmetingen van een 34-tal soorten. In het 2de deel van zijn bijdrage over het genus *Thelephora* in Friuli stelt G. Zacchii *T. penicillata* in de schijnwerpers, met kleurenfoto's en microtekening. In een 2de bijdrage tot interessante *Russula*'s uit het noorden van Italië bespreken A. Moria en E. Bofelli *R. aquosa* met kleurenfoto's en microtekening. *Inocybe amygdalospora* Métrod nom. nud. wordt gevalideerd door J-L. Cheype en M. Contu, met micro- en makrokleurenfoto en microtekening. P. Gugildi bespreekt een vondst van *Peziza proteana* var. *sparassoides*, met kleurenfoto. In het 2de deel van zijn taxonomische studie van enige Pezizales uit oostelijk Sicilië bespreekt A. Lantieri de families Helvellaceae en Pyrenomataceae, met sleutels tot de genera van deze laatstgenoemde familie en kleurenfoto's van *Helvella leucomelaena*, *H. lacunosa*, *Cheilymenia granulata*, *Coprotus lacteus*, *Geopora arenicola*, *G. arenosa* en *G. foliacea*.

Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde 5, 2005

Als paddenstoelen van de maand vinden wij in deze aflevering, met kleurenfoto en beschrijving, *Clitocybe salmonea* en *Porpoloma spinulosum*. H. Cléménçon bestudeert het lamellentrama van *Coprinus disseminatus* en bespreekt het ontstaan van monstrueuze basidiën na het verblijf van fungi in de ijskast, met microfoto's. R. Flammer vertelt over het aanbod van commerciële paddenstoelen op Chinese

markten waarbij men daar de culinaire waarde bepaalt op basis van de kleur: groen is eetbaar, geel is verdacht, rood is giftig en violet is geneeskrachtig!! Dezelfde auteur bespreekt eveneens enkele gevallen van intoxicaties. Bij de interessante vondsten vinden wij *Hymenochaete carpatica* en *Agrocybe cylindracea*, beide met kleurenfoto. Verder wordt nog *Polyporus sulfureus* voorgesteld. Als persmededeling wordt nog een langetermijnstudie vermeld van het Instituut van Bos, Sneeuw en Landschap met als besluit dat het plukken van paddenstoelen in het geheel geen schade toebrengt aan de mycoflora.

Revue du Cercle de Mycologie de Bruxelles 5, 2005

D. Ghyselinx bespreekt een vondst van *Plicaria acanthodictya*, met kleurenfoto en microtekening. *Discina parma* is een nieuwe soort voor de mycoflora van Montenegro en wordt met kleuren-, microfoto en microtekening voorgesteld door B. en O. Peri. V. Baake brengt een ethno-mycologische studie over het sclerotium van *Pleurotus tuberregium* die in Kameroen, hoewel eetbaar, uitsluitend ter bestrijding van toverij wordt aangewend. In een 3de bijdrage over interessante vondsten in het Zoniënbos door R. Walley en het excursieverslag van de CMB van de jaren 2003-2004, vinden wij nog kleurenfoto's van *Oxyporus latemarginatus*, *Volvariella surrecta*, *Armillaria lutea* en *Tricholoma sulphurescens*. M. Lenne bespreekt een vondst van *Octaviania asterospora* uit het Terkamerenbos, met kleuren- en microfoto en een tabellarische vergelijking met andere *Octaviania*-soorten.

Bulletin Mycologique et Botanique Dauphiné-Savoie 45, 178, 2005

Dit is een speciale aflevering volledig gewijd aan de studie van Lichenen. Komen aan bod: morfologie en structuur, voortplanting, fysiologie, ecologie, kolonisatie, luchtvervuiling en bio-indicatie, rol en gebruik, bestuderingmethode en een macroscopische determinatiesleutel, alles opgefleurd door mooie kleurenfoto's. Als belangrijkste zin uit de inleiding onthouden wij..."Rappelons qu'aujourd'hui, les lichens font partie du règne fongique et qu'ils sont intégrés dans la classification des champignons".

Mycologist 19, 3, 2005

nogal wetenschappelijke bijdrage gewijd aan mycorrhizale symbiosen: mythen en misverstanden, ecologie en evolutie van arbusculaire mycorrhiza fungi, ectomycorrhizale symbiose, parasitische fungi op fungi. Verder in terugkomende artikeltjes: bij de boosdoeners in de tuin wordt de meeldauw van de druivelaar voorgesteld. In Profiles on fungi vinden wij *Amylostereum laevigatum*, met kleurenfoto.

Svampe 52, 2005

F. Runne wijdt een uitgebreid artikel aan Myriam Rice, specialiste in het kleuren van textiel met paddenstoelenextracten die wel een 50-tal soorten wist te gebruiken, met kleurenfoto's o.a. met de kunstenaar gekleed met een overgooier, gekleurd met pigmenten uit *Hapalopilus rutilans*, *Tapinella atrotomentosa* en *Cortinarius sanguineus*. Als seizoenspaddenstoel bespreekt T. L. ssøe *Mycena stylobates*, met kleurenfoto. Dezelfde auteur stelt samen met J. Borgergren Nielsen de Deense *Helminthosphaeria*-soorten voor met een sleuteltje tot deze 4 soorten en enkele kleurenfoto's. Als bijzondere vondsten worden nog de zeldzame *Sirobasidium albidum*, *Seticyphella niveola* en *Aleurodiscus disciformis* besproken, alle met kleurenfoto.

Svampe i verden

Dit is een speciaal nummer ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van de Deense mycologische vereniging, helaas zijn alle artikels uitsluitend in het Deens zonder Engelse vertaling van de titel of de samenvatting, in tegenstelling tot de reguliere uitgaven. Er is een voorstelling van het programma Mycokey, een artikel over de biodiversiteit van de paddenstoelen, een artikel over de Dennenmoorder, over zwammen op insecten, over nematodendodende zwammen, over ectomycorrhiza-paddenstoelen, tuinierende mieren, lichenen, de huiszwam, fytsen (wasmiddel-enzymen) gewonnen uit zwammen, dood hout als levensbron in het bos, zware metalen in paddenstoelen. Alle artikels met veel mooie kleurenfoto's.

Miscellanea Mycologica 84, 2005

M. Lenne stelt *Asterophora lycoperdoides* en *A. parasitica* voor, met kleuren- en microfoto's. Uit de Gironde streek (Fr.) wordt een nieuwe vindplaats vermeld van *Myriostoma coliforme*, door J. Guinberteau, met kleurenfoto's. In de reeks

zomervondsten uit 2005 vinden we kleurenfoto's van *Phallus impudicus*, *Marasmius rotula*, *Boletus aestivalis*, *Amanita pantherina*, *Boletus radicans*, *Russula minuta*, *Lactarius evosmus*, *Russula violeipes*, *Boletus satanas*, *Inocybe oblectabilis*, *Russula heterophylla*, *R. albonigra*, *Amanita echinocephala*, *Cortinarius olivaceofuscus*, *C. cotoneus*, *C. sordescitipes*, *Porphyrellus porphyrosporus*, *Inocybe cookei*, *Lactarius hysginus*, *Russula illota*, *Cortinarius delibutus*, *C. callisteus*, *Russula viscida*, *R. luteotacta*, *R. vinosobrunnea*, *R. decipiens*, *R. zvarae*, *R. carpini*, *R. melitodes*, *R. romellii*, *R. rubra*, *R. foetens*, *R. cuprea*, *Lactarius fuliginosus*, *Crepidotus autochtonus*, *Anthurus archeri*, *Bolbitius tibubans* en *Lactarius volemus*.

Field Mycology, 6, (4), 2005

Als paddenstoelenportret vinden wij in deze aflevering, met kleurenfoto voorgesteld, *Russula pectinata* en *R. praetervisa*, deze laatste een dubbelganger van *R. pectinatoides*. *Melanogaster intermedius* werd na 159 jaar weer gevonden in Engeland en wordt besproken door M. Ainsworth, met kleurenfoto, verspreidingskaartje en vergelijkende microfoto van de sporen van *M. intermedius*, *M. broomeianus* en *M. ambiguus*. A. Overall vermeldt een eerste vondst van *Lentinellus ursinus* en *L. vulpinus* in het Epping Forest, met kleurenfoto's en vergelijkende tabel met de kenmerken. C. Habort vertelt over zijn ervaringen met truffelvondsten en A. Henrici brengt enkele nota's in verband met het genus *Hypochnicium* in Engeland. Verder zijn er nog artikeltjes over keramische paddenstoelen en over de paddenstoelen uit het uiterste noorden van het land, met o.a. een kleurenfoto van *Cystoderma amianthinum*.

Mycolux 4, 2005

J.M. Pirlot stelt 2 interessante vondsten voor, nieuw voor België: *Conocybe brachypodii* en *Albatrellus cristatus*, beide met microtekeningen en met een kleurenfoto van de *Albatrellus*. *Russula atropurpurea* en *R. pseudointegra*, vondsten uit de Vogezes, worden belicht door S. Prevost, met kleurenfoto's. In de terugblik op het mycologische seizoen 2005 vinden wij kleurenfoto's van binnen- en buitenland: *Glyphium elatum*, *Dasyscyphella nivea*, *Sarcoscypha austriaca*, *Cortinarius phoeniceus*, *Pluteus thomsonii* en *P. umbrosus*, *Tectella patellaris* en *Alnicola salabertii*. J. Wil vervolgt zijn bespreking van de wereld van de Ascomyceten.

Receptie KAMK 60

KAMK viert zijn 60 jaar! Op zaterdag 25 maart te 16u30 worden alle leden uitgenodigd op een receptie die doorgaat in de cafetaria van de UA. Deze receptie is tevens de afsluiting van de 15de Vlaamse Mycologendag maar ook leden die deze niet bijwonen zijn uiteraard welkom. Met een kleine tentoonstelling zullen enkele beelden uit onze geschiedenis bij velen herinneringen oproepen.

Mycologisch weekend Tongerlo van 2 tot 5 november 2006.

In samenwerking met de Vlaamse Mycologische Vereniging V.M.V. organiseert Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring K.A.M.K een mycologisch weekend te Tongerlo.

We logeren in Het Sporta centrum, te Tongerlo, Antwerpen (in de onmiddellijke nabijheid van de Abdij)

Aankomst Donderdagavond 2 november vanaf 18 uur (geen avondeten voorzien, men kan iets gebruiken in de omgeving)

Vertrek: Zondagmorgen 5 november (ontbijt inbegrepen).

Het zijn allemaal kamers met vier bedden met bad - douche, toilet en TV.

Prijs: volpension.

Volledig bezette kamer met vier personen
€ 118 per persoon

Kamer met twee à drie personen bezet.
€ 127 per persoon

Kamer slechts één persoon gebruikt
€ 150.50 per persoon

Excursies: Vrijdag-, zaterdag- en zondagvoormiddag. Namiddag gelegenheid voor microscopie of voor zij die wensen is er een namiddagexcursie (excursieprogramma verzorgd door Jos Volders).
Inschrijven: Liefst **VOOR** 15 april 2006 (zie binnenkant schutblad).

Tentoonstelling van voorjaarspaddenstoelen

De negenentwintigste nationale tentoonstelling van voorjaarspaddenstoelen zal plaatshebben op zaterdag 22 en zondag 23 april 2006 in het "Département de Botanique" van de Universiteit Luik, gesitueerd in het domein 'Sart Tilman'.

De tentoonstelling zal op zaterdag van 14u00 tot 17u00 (vanaf 9u00 voor de verzamelaars) en op zondag van 9u00 tot 17u00 voor het publiek toegankelijk zijn. Alle aanbreng van verse paddenstoelen is uiteraard zeer welkom. De verzamelaars worden vriendelijk verzocht de exacte vindplaats en de biotoop van elke meegebrachte paddenstoelensort te noteren. Elke vondst zal afzonderlijk geëxposeerd worden en alle gegevens van de betrokken vondsten worden ook bewaard.

De 'Sart Tilman' is een bosrijk plateau in de heuvels ten zuiden van de stad Luik, gelegen in de driehoek gevormd door de gemeenten Angleur, Tilff en Ougrée. Met de wagen volgt u, vanaf de grote invalswegen, de wegwijzers met 'Université de

Liège, Sart Tilman'. Op de campus zelf begeeft u zich naar het gebouw Botanique (gebouw 22, parking 70, zie detail op <<http://www.ulg.ac.be/info-gen/plans/plan.html>>).

Zoals vorige jaren bestaat ook dit jaar de mogelijkheid om boeken of andere gebruiksartikelen met betrekking tot de mycologie (microscopen,...) te verkopen. Een lijst met daarop de vermelding waar de artikelen kunnen worden tentoongesteld is ter uwer beschikking. De tentoonstelling geeft u een beeld van de voorjaarspaddenstoelen in België en biedt u uiteraard de kans om talrijke medemycologen te ontmoeten. Hopelijk mag ik u, beste collega, begroeten op deze nieuwe editie van onze tentoonstelling.

André Fraiture

Jardin Botanique National de Belgique
Domaine de Bouchout B-1860 Meise
Tél.: +32-(0)2.260.09.36 (direct)
Fax : +32-(0)2.270.15.67 (central)

Nieuwtjes uit de bibliotheek

Enkele van onze leden hebben weer hun best gedaan wat publicaties betreft. Dank aan volgende schenkers: Ruben Walleyen voor "Distributiones Fungorum Belgii et Luxemburgi" fasc.3, (Toe 044) die hij met André Fraiture heeft samengesteld. Joachim Calcoen voor het "Uitgebreid bosbeheerplan voor de waterwinning Sint-André" (beter bekend als de Doornpanne) (Toe 045) dat hij samen met Bart Opstaele heeft opgesteld. Roosmarijn Steeman die haar vulgarisatiewerk schenkt "Paddestoelen zoeken in Vlaanderen, een aanmoediging voor beginners" (Vul 048). Verder nog nieuw in de bib "Atlas des Cortinaires"

deel 15, Bidaud, Carteret, Eyssartier et al (Atl 007r), "Flora Agaricina Neerlandica; Agarics and Boleti", Vol 6, door Noordeloos, Kuyper, Vellinga (FAN 6) (Baf 002f). Bij de Myxo's hebben we "A taxonomic evaluation of the stipitate Licea species" Wrigley, Lado (Myx 017) en de laatste voor deze keer "The genus Gymnopilus in the Czech Republic" van Holec (Mag 052).

Tot zwams
Pascale Holemans

Educatieve avonden

De bijeenkomsten gaan door in het verenigingslokaal, de Bioruimte van de UA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen, aanvang telkens om 20 uur, tenzij anders vermeld. Vóór iedere vergadering (behalve bestuurlijke vergaderingen) is er vanaf 19.30 uur gelegenheid om boeken uit de bibliotheek te ontlenen.

- dinsdag 4 april Determinatieavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
- dinsdag 11 april Iedereen die **bijzondere vondsten** heeft gedaan in **2005** mag hierover vanavond een korte mededeling, met of zonder beelden, komen doen. De anderen zijn welkom om mee te genieten van deze collecties die ons steeds motiveren om verder te zoeken.
- dinsdag 18 april Cursus microscopie **19.30 u**
- dinsdag 25 april Raad van Bestuur
- dinsdag 2 mei Determinatieavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
- dinsdag 9 mei Onze ontwerpster van talloze affiches voor onze tentoonstelling, een aantal covers van AMK-Mededelingen, de KAMK kalender, het KAMK T-shirt, onze website, ..., kortom **Pascale Holemans**, zal uitleggen hoe we op de beste manier **digitale beelden** kunnen **verwerken via Photoshop**.
- dinsdag 16 mei Cursus microscopie **19.30 u**
- dinsdag 23 mei Adviesraad
- dinsdag 30 mei **Psilocybes** zijn "hallucinant" mooie paddenstoelen, waarover **Jac Gelderblom** een boeiende uiteenzetting zal geven. Dus kom kijken en luisteren naar deze **Kaalkopjes, met of zonder haar**.
- dinsdag 6 juni Determinatieavond: breng zelf paddenstoelen mee en we helpen je ze op naam te brengen.
- dinsdag 13 juni **André de Haan** heeft weer een aantal dia's en tekeningen klaar voor de publicatie van de **Galerina's van Vlaanderen**, ook zijn determinatiesleutel is bijgewerkt. Kom dus leren hoe je aan de hand van de klepels de **Mosklokjes** kan herkennen.
- dinsdag 20 juni Cursus microscopie **19.30 u**
- dinsdag 27 juni Adviesraad

Voorjaarsexcursies 2006

Bijeenkomst voor de excursies telkens **om 9.45 uur** tenzij het anders is vermeld. Enkel deelnemen aan de namiddagexcursie is mogelijk na afspraak met de contactpersoon of met de fungifoon (zie onder). Deelname aan een activiteit geschiedt op eigen verantwoordelijkheid. De aangeduide reisweg geldt bij vertrek vanuit Antwerpen. Sinds enige tijd beschikt de KAMK over een GSM toestel (de fungifoon) die je toelaat de excursiegroep te bereiken, nadat je deze eventueel uit het oog verloor, of wanneer je wenst aan te sluiten bij een excursie die reeds vertrokken is.

Fungifoon nummer: 0496 06 61 08

Zondag 23 april **Bosaanplantingen Antwerpen Linkeroever.** Bijeenkomst aan de terminus van trams 2 en 15 (deze trams komen langs het station Antwerpen-Centraal). Van op de ring rond Antwerpen richting Gent (E17) rijden. Na de Kennedytunnel de eerste uitrit (nr. 6) nemen. Bijeenkomst op de parking tegenover de verkeerslichten aan het einde van de afrit
Contactpersoon: André Jacobs, tel.: 03/219.02.78

Zaterdag 6 mei **Kanne.** Bijeenkomst aan de kerk van Kanne **om 9.30 uur**. Bereikbaar via E313 tot uitrit 32, richting Maastricht (N79) rijden tot Vroenhoven, daar vlak na de brug over het Albertkanaal naar rechts richting Kanne. Dit is een VMV-dagexcursie, waarop alle mycologen uitgenodigd worden.
Contactpersoon: Luc Lenaerts, tel.: 013/52.34.99

Zondag 21 mei **Niel, kleiputten "Walenhoek".** Afspraak in de laan vóór de kerk van Niel (Ridder Berthoutlaan). Bereikbaar langs de A12, vanuit Antwerpen rechter rijvak nemen, afslag Niel, deze baan altijd volgen, rechtdoor aan de lichten, links meedraaien tot aan de kerk. Plan te bekomen op aanvraag. Namiddag: wandeling in het Hof van Coolhem te Puurs.
Contactpersoon: Judith De Keyser, tel: 03/844.67.27

Zaterdag 3 juni **Nationale Plantentuin "Domein van Bouchout" te Meise,** bijeenkomst **om 9.30 uur** aan de hoofdingang. Bereikbaar met bus Brussel-Londerzeel (L), vanaf station Brussel Noord of via A12 uitrit 3. Dit is een VMV dagexcursie, waarop alle mycologen uitgenodigd worden.
Contactpersoon: A. De Kesel, tel 02/260.09.38 en/of Ann Bogaerts, tel: 02/260.09.20

Zaterdag 17 juni **"Hooyput + Wateringen" te Arendonk.** Bijeenkomst aan de kerk van Arendonk. Bereikbaar via autostrade E34 richting Eindhoven, afrit 26.
Contactpersoon: Wim Veraghtert, tel.: 03/312.42.66

Zaterdag 1 juli **"Tikkebroeken te Kasterlee"** Samenkomst **om 9.30 uur**. Bereikbaar via autostrade E34 richting Eindhoven, afrit 24 Turnhout-Kasterlee. Daar richting Kasterlee nemen en onderaan de brug richting Tielen volgen, na 50 m aan het rond puntje links. (langs de brug mag/kan men niet stilstaan!) Dit is een VMV dagexcursie, waarop alle mycologen uitgenodigd worden.
Contactpersoon: Chris Janssens , tel.: 014/21.67.49

Zondag 16 juli **"Schildehof" te Schilde,** bijeenkomst aan het begin van de Bellevuedreef (nabij de herberg "De Loteling") op de weg N12 Antwerpen-Turnhout of bus 41.
Contactpersoon: André de Haan, tel.: 03/666.91.34

Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring

De Antwerpse Mycologische Kring werd opgericht in 1946. In 1963 werd het een vereniging zonder winstgevend doel. Zij heeft als doel de mycologie te bevorderen. De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring organiseert hiertoe excursies, vergaderingen, voordrachten, determinatieavonden, werkweken, demonstratiedagen, tentoonstellingen. Er wordt driemaandelijks een tijdschrift uitgegeven, AMK Mededelingen. Op onregelmatige tijdstippen verschijnt Sterbeecia, een publicatie genoemd naar de Antwerpse priester, mycoloog, kruidkundige en architect, Franciscus Van Sterbeek (1630-1693). In 1991 werden AMK Mededelingen en Sterbeecia bekroond met de Emiel Van Rompaeyprijs voor floristiek. Er wordt systematisch een gegevensbestand bijgehouden over de verspreiding van paddestoelen in ons land.

De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring onderhoudt ook contacten met andere mycologische verenigingen in binnen- en buitenland. De K.A.M.K. is erkend door de Vlaamse Mycologen Vereniging. De K.A.M.K. bezit een bibliotheek, die ondergebracht is in het verenigingslokaal, de Bioruimte van de UA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen. Alle leden kunnen hieruit boeken ontlenuen.

Het lidgeld bedraagt 18 EUR per jaar, een gezinslidgeld 20 EUR. Betaling kan geschieden door overschrijving op bankrekening nr. 320-4183209-57 van de Antwerpse Mycologische Kring v.z.w. te Antwerpen. Buitenlandse leden betalen 20 EUR, 22 EUR voor een gezin, indien contant betaald wordt aan André Jacobs, Lode Zielenslaan 35 bus 7 te B-2050 Antwerpen of door overschrijving. Ten gerieve van onze buitenlandse leden geven wij hierbij de IBAN nummers gekoppeld aan onze rekeningen:

000-1415744-29: IBAN BE26 0001 4157 4429 BIC BPOTBEBI

320-4183209-57: IBAN BE09 3204 1832 0957 BIC BBRUBEBB

Bij overschrijving vanuit het buitenland lette men er op dat eventuele kosten toch door de opdrachtgever gedragen worden. Indien dit niet het geval is, dient 27 EUR te worden overgemaakt.

Raad van bestuur van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w.

voorzitter: de Haan André, Bezemheidelaan 6, 2920 Kalmthout, tel.: 03/666.91.34

ondervoorzitter: Moorthamer Freddy, Eyckensbeekstraat 16, 9150 Kruibeke, tel.: 03/744.11.85

secretariaat & ledenadministratie: de Haan Myriam, Bezemheidelaan 6, 2920 Kalmthout, tel.: 03/666.91.34

schatbewaarder: Jacobs André, Lode Zielenslaan 35 bus 7, 2050 Antwerpen, tel.: 03/219.02.78

bibliothecaris: Holemans Pascale, Arthur Matthyslaan 89, 2140 Borgerhout, tel.: 03/322.40.05

andere bestuurders:

De Sutter Joke, Bloemenlaan 15, 2950 Kapellen, tel.: 03/664.94.14

Hendrickx Harrie (redactie AMK Mededelingen), Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/315.87.69

Le Jeune Guy (coördinatie excursieprogramma), Beemdenlaan 67, 2900 Schoten, tel.: 03/658.54.31

Van de Put Karel, Dascottelei 72/2, 2100 Deurne, tel.: 03/366.37.26

Volders Jos (coördinatie excursieprogramma), Weverstraat 9, 2440 Geel, tel.: 014/54.91.44

Walleyrn Ruben (redactie Sterbeecia), Predikherenstraat 37, 8750 Wingene, tel.: 051/65.89.80

INHOUD

A. de Haan	
Editoriaal	1
Overlijdens	1
H. De Meulder	
Paddestoelen op grassen - deel 1	2
Lidgeld 2006	8
R. Walley	
Het genus <i>Clathrus</i> in Noord-België	9
F. Dielen	
Een woordje bij het nieuwe mycologische jaar	13
T. Stijve	
Boekbespreking: Le Livre du cèpe	13
K. Van de Put	
Nieuwtjes uit de recente tijdschriften	15
Receptie KAMK 60	18
Mycologisch weekend Tongerlo	18
Tentoonstelling van voorjaarspaddestoelen	18
P. Holemans	
Nieuwtjes uit de bibliotheek	19
Educatieve avonden	19
Voorjaarsexcursies 2006	20
Ledenlijst	21
P. Holemans	
www.kamk.be	26